

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22310 - Intervenció Socioe. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social II
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22310 - Intervenció Socioe. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social II / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria del Carmen Touza Garma	13:00	15:00	Dimarts	09/09/2019	31/07/2020	A-102 Guillem Cifre de Colonya
<i>Responsable</i> carmen.touza@uib.es						

Contextualització

La intervenció i la prevenció en l'àmbit de la desprotecció infantil és una tasca prioritària de la figura de l'educador social. Aquesta tasca comporta que el professional compregui el concepte de desprotecció infantil i com s'arriben a produir les diferents situacions de maltractament infantil, que conegui el marc legal i institucional des del qual intervé l'educador, així com, les eines que utilitza i els programes en que participa. Assolir tots aquests coneixements i les competències corresponents és el propòsit d'aquesta assignatura.

L'assignatura s'enmarca dins la matèria "Intervenció Socioeducativa a Infància i Juventud", la qual inclou les assignatures "Intervenció Socioeducativa sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I", "Intervenció Socioeducativa sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social II" i "Programes d'Intervenció Socioeducativa a l'Escola". Per tant, l'assignatura "Intervenció Socioeducativa sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social II" és una assignatura d'intervenció professional que s'emmarca en el quart semestre dels estudis de Grau d'Educació Social.

Requisits

No s'exigeixen requisits essencials per cursar aquesta assignatura.

Recomanables

És recomana haver assolit les competències de l'assignatura "Intervenció Socioeducativa sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I".

Competències

Específiques

- * CE2. Conèixer les polítiques de benestar social i la legislació que sustenta els processos d'intervenció socioeducativa.
- * CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que estan a la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció.
- * CE8. Dissenyar, organitzar, gestionar i avaluar programes, projectes i serveis socioeducatius en els àmbits de l'educació familiar i el desenvolupament comunitari; la integració social; l'animació i la gestió cultural; de la infància i joventut i de les persones majors

Genèriques

- * CG1. Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- * CG2. Capacitat d'organització i planificació.
- * CG15. Compromís ètic amb les persones, les institucions i la pràctica professional.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura s'organitzen en blocs temàtics que avancen des de continguts més generals fins als aspectes directament relacionats amb la intervenció.

Continguts temàtics

BLOC 1. Introducció.

Tema 1. Conceptes bàsics per a entendre la intervenció.

BLOC 2. Conceptualització.

Tema 2. Principals elements de la regulació jurídica de la protecció de menors.

Tema 3. Desprotecció, maltractaments a menors i violència filio-parental: concepte i tipologies.

BLOC 3. Etiologia i conseqüències.

Tema 4. Models explicatius dels maltractaments a menors i de la violència filio-parental.

Tema 5. Conseqüències dels maltractaments a menors i de la violència filio-parental.

BLOC 4. Intervenció.

Tema 6. Prevenció dels maltractaments a menors.

Tema 7. El procés d'intervenció, els programes i els tractaments davant situacions de desprotecció i de violència filio-parental.

Tema 8. La intervenció socioeducativa en l'acolliment familiar.

Tema 9. La intervenció socioeducativa en l'adopció.

Tema 10. la intervenció socioeducativa en l'acolliment residencial.

Metodologia docent

Les activitats presencials consistiran en classes teòriques (grup gran) i classes pràctiques (grup mitjà). En les primeres, s'utilitzarà, com a mètode d'ensenyament, la lliçó magistral, en la qual s'exposaran de manera participativa els conceptes fonamentals de cada tema. En les segones, els alumnes aniran desenvolupant activitats seguint les indicacions de la professora de l'assignatura.

Al principi del curs i a través de l'Aula Digital, s'informarà els alumnes de les lectures obligatòries que acompanyen els temes de l'assignatura i de les característiques del treball en grup que realitzaran.

Volum de treball

En aquest apartat de la guia docent es plasma el nombre d'hores aproximades que l'alumne haurà de dedicar a cadascuna de les activitats de l'assignatura.

Activitats de treball presencial (1,68 crèdits, 42 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació i discussió dels continguts	Grup gran (G)	Per mitjà de les exposicions de continguts fetes per la professora i de la discussió de les lectures fetes pels alumnes, es pretén que l'alumne analitzi i compregui els continguts bàsics de cada tema.	25
Classes pràctiques	Presentació i realització d'activitats pràctiques	Grup mitjà (M)	La finalitat de la realització d'aquestes activitats és contribuir a l'adquisició de les competències de l'assignatura aplicant els continguts de les classes teòriques. Els estudiants realitzaran les activitats, seguint les indicacions de la professora.	14
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	L'avaluació contínua de les competències treballades a les classes teòriques es complementarà amb l'avaluació final a través d'un examen de respostes a desenvolupar.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,32 crèdits, 108 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació i estudi dels temes	Mitjançant les explicacions de la professora i l'anàlisi i estudi de les lectures, l'alumne haurà de fer una assimilació comprensiva dels continguts de l'assignatura.	68
Estudi i treball autònom en grup	Realització dels dossiers de les activitats de les classes pràctiques	Durant la realització de les activitats pràctiques, els alumnes en grups prepararan, seguint les indicacions de la professora, un dossier sobre aquestes activitats.	40

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

A continuació s'indiquen les tècniques i els criteris que s'empraran per avaluar l'assignatura, així com la ponderació que permetrà calcular la qualificació final de cada alumne.

La qualificació final es calcularà a través de la mitjana de les qualificacions obtingudes als exàmens dels continguts de les classes teòriques i als dossiers de les classes pràctiques. Per superar l'assignatura, l'alumne haurà d'haver obtingut al exàmen i a les activitats de les classes pràctiques una qualificació igual o superior a 5. En cas que un alumne obtingui per aplicació matemàtica dels pesos dels elements d'avaluació un resultat de 5 o superior, però no superi l'assignatura perquè no ha obtingut la qualificació exigida en algun dels elements validadors, la qualificació global que obtindrà serà un 4,5.

Es considerarà que un estudiant és un «no presentat» quan només hagi realitzat activitats d'avaluació previstes a la guia docent que suposin un terç o menys de l'avaluació de l'assignatura.

Si els alumnes no realitzen l'examen o no lliuren algun dels dossiers de les classes pràctiques a les dates previstes, podran fer-ho en una data alternativa assenyalada per la professora únicament en els casos establerts pel Reglament Acadèmic de la Universitat.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22310 - Intervenció Socioe. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social II
Grup	Grup 1

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'avaluació contínua de les competències treballades a les classes teòriques es complementarà amb l'avaluació final a través d'un examen de respostes a desenvolupar.
Criteris d'avaluació	L'avaluació contínua es complementarà amb l'avaluació final a través d'un examen de respostes breus. Aquest examen serà recuperable en el període d'avaluació extraordinària i l'estudiant haurà d'obtenir una qualificació igual o superior a 5 per aprovar l'assignatura. Els criteris d'avaluació seran el grau de coneixement de la matèria i la claredat i la precisió en l'exposició dels continguts.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Realització dels dossiers de les activitats de les classes pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Durant la realització de les activitats pràctiques, els alumnes en grups prepararan, seguint les indicacions de la professora, un dossier sobre aquestes activitats.
Criteris d'avaluació	Després de finalitzar cadascuna de les activitats, cada grup d'alumnes lliurarà a través de l'Aula Digital un dossier sobre cada activitat, en la data assenyalada per la professora. Els criteris d'avaluació seran el grau de consecució dels objectius de l'activitat, la claredat i la precisió en l'exposició dels continguts i el compliment de les normes de presentació. La qualificació final de les classes pràctiques es calcularà per mitjà de la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes als dossiers de les activitats lliurats durant el període de l'avaluació contínua. Si els alumnes no presenten algun d'aquests dossiers, seran qualificats amb un 0 en aquesta activitat. Per calcular la mitjana de la qualificació de les activitats de les classes pràctiques, s'ha d'haver aconseguit una qualificació igual o superior a 4 en cadascuna de les activitats, i per aprovar l'assignatura aquesta mitjana final ha de ser igual o superior a 5. Les activitats pràctiques seran recuperables durant el període d'avaluació extraordinària. Els alumnes haurien de presentar els dossiers que van obtenir una qualificació igual o inferior a 4.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A més de les referències indicades, es considerarà bibliografia bàsica aquella que s'indiqui com a tal durant el semestre.

Bibliografia bàsica

- Amorós, P., & Palacios, J. (2004). *Acogimiento familiar*. Madrid: Alianza Editorial.
- Aroca-Montolio, C., Bellver, M. C., & Alba, J. L. (2013). Revisión de programas de intervención para el tratamiento de la violencia filio-parental. Una guía para confección de un nuevo programa. *Educación XXI*, 16, 281-304. doi: 10.5944/educxx1.16.1.727
- Aroca-Montolio, C., Lorenzo-Moledo, M., & Miró-Pérez, C. (2014). La violencia filio-parental: un análisis de sus claves. *Anales de Psicología*, 20, 157-170. doi: 10.6018/analesps.30.1.149521

- Consell de Mallorca (2014). *Manual d'Intervenció del Servei de Protecció al Menor*. Palma: Direcció Executiva de Protecció al Menor i Atenció a la Família. IMAS.
- Cottrell, B., & Monk, P. (2004). Adolescent-to-parent abuse. A qualitative overview of common themes. *Journal of Family Issues*, 25, 1072-1095. doi:10.1177/0192513X03261330
- Häggman-Laitila, A., Saloekkilä, P., & Karki, S. (2018). Transition to adult life of young people leaving foster care: A qualitative systematic review. *Children and Youth Services Review*, 95, 134-143. Doi: 10.1016/j.childyouth.2018.08.017
- Korbin, J.L. & Krugman, R.D. (Eds) (2014). *Handbook of child maltreatment*. Dordrecht: Springer.
- Martínez, L. Estévez, E., Jiménez, T.I., & Velilla, C. (2015). Violencia filio-parental: principales características, factores de riesgo y claves para la intervención. *Papeles del Psicólogo*, 36, 216-223.
- Molla-Esparza, C., & Aroca-Montolio, C. (2018). Menores que maltratan a sus progenitores: definición integral y su ciclo de violencia. *Anuario de Psicología Jurídica*, 28, 15-21. doi: 10.1016/j.apj.2017.01.001
- Timmer, S & Urquiza, A. (Eds.) (2014). *Evidence-based approaches for treatment of maltreated children*. Dordrecht: Springer.
- Vu, N.L., Jouriles, E.N., McDonald, R. & Rosenfield, D. (2016). Children's exposure to intimate partner violence: A meta-analysis of longitudinal associations with child adjustment problems. *Clinical Psychology Review*, 46, 25-33. doi: 10.1016/j.cpr.2016.04.003
- Woodgate, R.L., Morakinyob, O. & Martin, K.M. (2017). Interventions for youth aging out of care: A scoping review. *Children and Youth Services Review*, 82, 280-300. doi: 10.1016/j.childyouth.2017.09.031

Bibliografia complementària

- André, M.E., Pisani, E.R y Martins, M.B. (2017). ACT Raising Safe Kids Program to promote positive maternal parenting practices in different socioeconomic contexts. *Psychosocial Intervention*, 26, 63-72. doi: 10.1016/j.psi.2016.10.003
- Aroca-Montolio, C., (2013). La violencia de hijos adolescentes contra sus progenitores. *Revista sobre la Infancia y la Adolescencia*, 5, 12-30. doi: 10.4995/reinad.2013.1571
- De Paül, J., & M.I. Arruabarrena (Coors.). (2005). *Manual de protección infantil*. Barcelona: Masson, S.A.
- Delgado, L., (2015). Derechos de la Infancia en situación de protección en España. *RES: Revista de Educación Social*, 20, 114-131. Recuperado de <http://www.eduso.net/res/winarcdoc.php?id=557>
- Dominguez, J., & Mohedano, R. (2014). El acogimiento de menores en el actual sistema de protección a la infancia: La importancia del contexto. *Azarbe: Revista Internacional de Trabajo Social y Bienestar*, 3, 149-155.
- Gámez-Guadix, M., & Calvete, E. (2012). Violencia filio-parental y su asociación con la exposición a la violencia marital y la agresión de padres a hijos. *Psicothema*, 24, 277-283.
- Garrido, V. (2011). *Los hijos tiranos. El síndrome del emperador*. Barcelona: Editorial Ariel.
- González-Álvarez, M., Gesteira, C., Fernández-Arias, I., & García-Vera, M.P. (2010). Adolescents que agreden a sus padres. Un análisis descriptivo de los menores agresores. *Psicopatología Clínica, Legal y Forense*, 10, 37-53.
- Ibabe, I., Arnos, A. y Elgorriaga, E. (2018). Programas de intervención destacados en violencia filio-parental: descripción de un programa innovador de intervención precoz. *Papeles del Psicólogo*, 39, 208-217. doi:10.23923/pap.psicol2018.2873
- López, M., Del Valle, J.F., & Bravo, (2010). Estrategias para la captación de familias acogedoras. *Papeles del Psicólogo*, 31, 289-295.
- López, M., Delgado, P., Carvalho, J., & Del Valle, J.F. (2014). Características y desarrollo del acogimiento familiar en dos países con fuerte tradición de acogimiento residencial: España y Portugal. *Universitas Psychologica*, 13(3). <https://doi.org/10.11144/Javeriana.UPSY13-3.cdaf>
- Miller, T.R. (2015). Projected outcomes of Nurse-Family Partnership Home Visitation during 1996-2013, United States. *Prevention Science*, 16, 765-777. doi:10.1007/s1121-015-0572-9
- Milner, J. (1995). La aplicación de la teoría del procesamiento de la información social al problema del maltrato físico en los niños. *Infancia y Aprendizaje*, 71, 125-133.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22310 - Intervenció Socioe. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social II
Grup	Grup 1

Morell, J.M., & Rodríguez, M.F. (2012). Introducción: Acogimiento y adopción: retos e implicaciones para el futuro. *Clínica y Salud*, 23, 199-204. doi:10.5093/cl2012a12

Palacios, J. (2009). La adopción como intervención y la intervención en adopción. *Papeles del Psicólogo*, 30, 53-62.

Pisani, E.R. & Martins, M.B. (2016). Universal violence and child maltreatment prevention programs for parents: A systematic review. *Psychosocial Intervention* 25, 27-38. doi: 10.1016/j.psi.2015.10.003

Rosser, A. (2017). Menores expuestos a violencia de género. Cambios legislativos, investigación y buenas prácticas en España. *Papeles del Psicólogo*, 38, 116-124. doi: 10.23923/pap.psicol2017.2830

Altres recursos

Institut Balear de la Dona. <http://www.caib.es/govern/organigrama/area.do?coduo=232&lang=ca>

Institut Mallorquí d'Afers Socials. <http://www.imasmallorca.net/ca>

Observatorio de la Infancia. Gobierno de España. <http://www.observatoriodelainfancia.mscbs.gob.es/estadisticas/estadisticas/home.htm>

Oficina Balear de la Infancia y la Adolescencia. <http://www.caib.es/govern/organigrama/area.do?lang=es&coduo=914>

